Zesde Jaer. Nr 40. Zaterdag, 8 October 1859.

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

De POSTRYDER verschynt eens per week 's zaterdags.
Men schryft in te Tongeren by de We J.-P. Collée, boekdrukker en uitgever van dit blad. groote markt, no 20, en by alle postdirecteurs.
Alle toezending van brieven, annoncen, geld, enz., moet gefrankeerd zyn.

Het abonnement vooraf betaelbaer is bepaeld op 5 fr. per jaer.
» » » 3 fr. per half jaer.
Een blad afzonderlyk. . . . . 20 centimen.
De aenkondigingen, per drukregel. . . . . 15 »
De reklamen » . . . . . 25 »

By het zenden van aenkondigingen is eenieder verzocht duidelyk uit te drukken of dezelve in den POSTRYDER alleen, of wel ook in het fransch blad, le COURRIER DU LIMBOURG, moeten opgenomen worden. Deze laetste, voor verscheidene achtereenvolgende keeren gegeven genieten voordeeliger conditiën.

TONGEREN, DEN 8 OCTOBER.

Toestand van Europa.

In de byzonderste landen van Europa bekommeren zich de Vorsten byna uitsluitelyk met, zoo veel mogelyk, maetregelen te nemen om des noods hunne onafhankelykheid en behoudenis tegen allen aenval te verdedigen. Alsof eenieder in het gedacht verkeerde dat de vrede, gesloten tusschen Frankryk en Oostenryk, niet duerzaem, maer van naby gevolgd zal worden door eenen anderen oorlog, ditmael tusschen Frankryk en Engeland, en die wederom geheel Europa zal bedreigen, verzekert zich elken Staet, in 't byzonder, voor de toekomst. Terwyl de Franschen en Engelsehen voortdurig hunne oorlogsmagt vermeerderen, nieuwe verbeteringen invoeren in de inrigting van het leger, hunne sterkten en vestingen met ryen kanonnen bezetten, allerhande en menigvuldige schepen met oorlogstuig voorzien, — dit alles is gewis geene sterke waerborg voor het toekomende, herziet en verbetert men insgelyks al hetgene dat betrek heeft met 's lands middelen van verdediging, in Pruissen, Duitschland, Spanje, enz.

In Rusland werkt men ieverig voort aen de groote zaek der ontheffing of vrymaking der lyfeigenen, ter zelfder tyde dat het gouvernement alle zorg aenwendt tot voorspoed en uitbreiding van handel en nyverheid. Eene reeks yzeren wegen doorkruisen in gansch zyne lengte, het zuidergedeelte van Rusland. Van Moskou en St-Petersburg dringt thans het ligt der beschaving tot de aenlanders der Zwarte- en Azoff-zee, in afwachting dat binnen weinige jaren dit licht zich door geheel het ryk uitstrekke, en de van over eeuwen verwilderde Noorder- en Westervolksstammen voor verbetering en zedelykheid vatbaer maekt.

Nog een krachtig middel om dien uitslag te bekomen is de vrymaking der lyfeigenen, of in andere woorden : de ontheffing van het slavenjuk. In Rusland is de samenleving zoo ingerigt dat, onder het volk, de grooten eenen byna onbepaelden invloed uitoefenen op het bestaen der kleinen. Aldus hebben de onbegoede lieden, de armen, niet gelyk hier en elders, regt tot eigen bestaen, maer zy behooren den grondeigenaer, hunnen meester, toe, die meerendeels hun wel het noodige voedsel voor den arbeid verschaft, maer uit baetzucht of zorgeloosheid, zich in het minst niet bekommert met den zedelyken toestand zyner lyfeigenen. Slaef geboren, kunnen zy geene regten doen gelden ; hun meester is hun heer en God, en wanneer hy als redelyk mensch handelt, is, wel is waer, hun lot niet al te streng, maer is hy integendeel een zedelooze kwaster, een gierigaerd, een onmensch, dan wordt het hun soms onverdragelyk.

Welnu, thans dat het gouvernement van keizer Alexander II zich geene moeite ontspaert om de gelykheid van regt onder het volk in de rigten en de lyfeigenen van slaef tot vrye burgers te verheffen, met hun in eigendom een gedeelte grond af te staen en ze aen den dwang te onttrekken, mag men verhopen dat die lieden, van hunnen kant, zich ook geene moeite zullen ontsparen om, naer mate dat zy door neerstigheid, hun vermogen vermeerderen, aen hunne kinderen onderwys en geleerdheid te verschaffen.

Voor wat betreft het schismatieke fanatismus dat van den tzar Nikolaes I, een schrikkelyke vervolger maekte — allen herinneren zich nog de onmenschelykheden die, op bevel des keizers, gepleegd wierden op arme katholyke kloosterzusters, te Minsk, omdat zy weigerden hun geloof af te zweeren — dit ook is op verre na zoo groot niet meer. Er heerscht nog wel geene volkomene vryheid voor de katholyken, zulks is eene onmogelyke zaek by een volk dat van aerd tegen het katholicismus ingenomen is, doch er worden niet meer, gelyk voorheen, strenge vervolgingen ingespannen tegen de katholyken die hunnen godsdienst openlyk belyden.

In Italië woelt de gisting voort, en niemand weet wat er uit dit broeinest eindelyk zal voortspruiten. De geest van omwenteling wint hoe langer zoo meer veld, en een kwade, verderfelyke lucht schynt zich door het gansche schier eiland uit te breiden. Als eene pest ademt men er de ongodsdienstigheid in. De vryheid, dit door alle volken betrachte heil, voor welks verkryging men niet ontziet by stroomen bloed te vergieten, die het leven en het geluk van een volk zou dienen uit te maken, omdat de vryheid eene eigenschap is, den mensch ingeboren, in Italie is zy in handen der omwentelaers slechts een wapen om alle instellingen die op grondstelsels van orde berusten, te verbryzelen. Om tot hun doelwit te komen, hetwelk bestaet om het katholicismus uit te dooven, te versmachten in het modder, beginnen zy met aen hetzelve zynen invloed te onttrekken, om alzoo het volk, dat allengskens onverschillig wordt, voor te bereiden tot den grooten dag der *algemeene vrymaking*.

De Eendragt.

Hoe is de dwingelandy welke zich in een tot nu verachten naem dengenen van Van Maanen verpersoonlykte, kunnen verkozen worden gedurende een zeker getal van jaren in de Nederlanden? Door de verdeeldheid. Zy bestond tusschen twee volken, die in oorsprong en zeden verschilden, en ongelykelyk door het bewind behandeld werden. Hy zocht insgelyks in onze belgische provintiën de verdeeling te onderhouden tusschen katholieken en liberalen.

Onder voorwendsel dat de eerste vyandig waren aen de grondwet, verpletterde men ze onder willekeurige maetregelen, tot welke onder voorwendsel van liberalismus, redenaers, door het bewind uitgekocht, en betaelde gazetschryvers, die zoo hevig in hunne pluimstrykeryën als onbeschaemd in hunne anti-katholieke redevoeringen waren, toejuichten. Hun zinnebeeld was Libri-Bagnano van noodlottige gedachtenisse.

Het politiek van Van Maanen gevolgd en door Libri-Bagnano aengepredikt zegepraelde tot dat de Belgen de overtuiging kregen dat zy bedrogen waren en dat het liberalismus des gouvernements de ergste der dwingelandyën was. De katholieken bestudeerden van nader by die grondwet welke tot dan toe de synonieme beteekenis van willekeurigheid en verdrukking voor hen had gehad. Door het aenporren van hunne zeldzame doch krachtdadige verdedigers in de Generale-Staten, namen zy de artikels der Staetswet op de letter en vraegden er de getrouwe uitvoering van. Zoodra zy begrepen dat zy regten hadden te doen gelden en hunne pligt was dezelve uit te oefenen, kon de trouwloosheid der beheerschers niet lang meer blyven duren.

De wedyvering tusschen het Noorden en het Zuiden, de haet tusschen liberalen en katholieken, daerin bestond het geheim der magt van Van Maanen's stelsel. De Belgen vroegen niet om den Hollander verdrukking voor verdrukking weêr te geven. In deze zagen zy slechts broeders, die dezelfde regten te doen gelden, dezelfde pligten te vervullen hadden. Weest regtvaerdig ten onzen opzigte, zegden zy, en wy zullen regtvaerdig zyn jegens u. Onze tael, noch onze eeredienst noch onze zeden

---

DE WITTE KAPROENEN.

(*Vervolg en einde.*)

Middelertyd hadden zich de twaelf samenzweerders op de gestelde uer naer het huis van Ghiselbert begeven om te raedplegen over de middels van uitvoering hunner ontwerpen. Eene vrouw had zich onder hen bevonden. Zuster van Ghisebert en vrouw van Livinus Uytterhulst, de driftigste der vyanden van Yoens, nam zy deel in den haet van hen beiden. Ook kozen haer de samenzweerders tot voornaemste werktuig van hunne wraek, en misschien hadden de Mathys hunnen haet nooit in veiligere handen toevertrouwd. Deze vrouw moest hunne ontwerpen zeer begunstigen, vermits zy van niet eene der Witte Kaproenen gekend was.

De zoo zeer gewenschte avond kwam aen.

In eene der zalen van het stadhuis van Damme stond er eene lange tafel overdekt met uitgezochte spyzen en alle soorten van wynen. Op de eerlykste plaets zat op eenen hoogeren stoel dan de anderen de hoovaerdige Yoens, met voldoening en trotschheid de zestig genooden die hem omringden aenschouwende ; onder deze genooden ontmoette hy niet een vyandelyk wezen dat hem onrust voor het toekomende konde geven. Meer dan dertig van de uitgelezenste vrouwen der stad woonden het gastmael by. Gossuin Muylaert, Colpaert en andere gezellen van den volksvoorstander hadden allen eerplaetsen bekomen. De vrouw van Livinus Uytterhulst was aen de regte hand van Yoens ; aen zyne linkere hand zat zyn vriend Pieter van den Bossche. Eenige Witte Kaproenen stonden achter den gentschen kapitein.

Jacob Vandermeersch, een der schepenen van Damme, naderde eerbiedig tot Yoens.

— Edele heer, wy hebben ons hier allen vereenigd om eene gelukkige gebeurtenis te vieren ; de tegenwoordigheid van deze wacht die u omringt als om onze werken te bewaken schynt onze goede trouw in twyfel te trekken. Zy zou ons doen denken dat gy aen onze trouwhartigheid twyfelt. Is het niet betamelyk dat gy deze Witte Kaproenen, die ons tegen onzen dank eene zekere vrees inboezemen, van hier verwyderet ?

— Inderdaed, gy hebt misschien gelyk, antwoordde Jan Yoens, wiens hoofd reeds een weinig bedwelmd was door de eerbewyzingen welke men hem gaf : als men zich vereenigt om den vrede te sluiten, is het noodzakelyk te verwyderen alles wat den oorlog kan doen erinneren.

— Yoens, welke onvoorzigtigheid ! vezelde in zyn oor de wantrouwige Pieter Van den Bossche, gy berooft u van uwe verdedigers...

Mynheer Vandermeersch... nogthans... Ik denk er aen... ik zou willen... hernam de volksvoorstander van voornemen veranderende.

— Ach ! heer kapitein, onderbrak de listige schepen, wy meenden meer vertrouwen van uwent wege te genieten.

— Wel nu, men verwydere hen dan, antwoordde Yoens terstond.

Het gastmael ging vrolyk voorby ; niets scheen te voorspellen dat een zoo schoon feest door eenige wolk kon verduisterd worden. De genooden hadden niet een oogenblik opgehouden voor Yoens en zyne gezellen een eerbiedig en voortdurend ontzag te toonen. Twaelf mannen stonden onbewegelyk rond de zael met eene lans in de regte hand ; hun helm verborg hun aengezigt ; maer de tegenwoordigheid dezer mannen had niets dat kon verwonderen of ontstellen ; zy moest dienen om eene meerdere statigheid, eene gestrengere plegtigheid aen deze vergadering te geven.

— Waerlyk, riep Yoens uit, nadat de wyn de hoofden een weinig verwarmd had, ik ben te vreden van my in deze schoone vergadering te bevinden. Wie zou over een jaer vermoed hebben dat een Yoens heden in het stadhuis van Damme onthaeld zou geweest zyn ? De trouweloosheid van Monseigneur van Vlaenderen moest my tot den opstand dryven opdat ik de geboortestad myner voorouders zoude wederzien.... De Mathys zullen weinig vergenoegd zyn van myne tegenwoordigheid alhier... daerom is myne voldoening nog meerder.... Waer zyn nu deze wreede vyanden myner familie ? zy verbergen zich voor myn gezigt, zy durven zich niet vertoonen, zy zyn razend over myne zegepralen... wat denkt gy er van, mevrouw, voegde hy er by zich tot de vrouw van Livinus Uytterhulst wendende.

— Dat gy eenen snellen voortgang gedaen hebt, edele heer, en dat het schoon is na zoo uitstekende uitslagen niet te blyven haperen.

— Zie daer nogthans wat de minste zaken bybrengen.... Eene vaert aen de Bruggelingen verleend, eene belasting op de schippers.... en geheel Vlaenderen is in oorlog !

— Wel nu, edele heer, deze waerheid wekt my op om u eene oude geschiedenis te vertellen welke iedereen te Damme kent, maer welke gy, burgers van Gent, niet moet weten, zegde de vrouw Livinus Uytterhulst.

— Ik zou uw verhael geerne hooren, hernam Yoens ; vermits ik nu meester van deze stad ben, ware ik niet spytig derzelver geschiedenissen te vernemen.

— In dit geval, luister, vervolgde de vrouw.... Over veel jaren leefde er in onze stad een man die door zyne kuiperyen en zyne laegheden deken geworden was van een onzer rykste ambachten. Zoohaest hy tot deze hooge waerdigheid verheven was, hield hy niet op zich over te leveren aen de onverdragelykste dwyngelandy. Eens ging hy zoo verre van eenen kaekslag aen den deken van een ander genootschap te geven. Maer deze hoon kostte het leven aen den stoutmoedigen beleediger... Sedert dien ongelukkigen dag dragen de afstammelingen dezer twee familien malkander eenen onverzoenlyken haet toe.

Van hunne jongheid af, vervolgde de zuster van Ghisel-